Alta alatis patent
[Небо для тих, хто має крила]
(з нагоди ювілею д-ра Василя Лончини)

Уляна Підвальна

*Львівський національний медичний університет імені
Данила Галицького*

Доктор Василь Андрій Лончина (06.10.1949) – америка-
нець, українського походження. Лікар, серцево-торакальний
хірург в Університеті Чикаго (до 2014 р.). Стипендіат програ-
ми Фулбрайт (2016-2017) в Україні. Редактор книги «Важкі
рішення в кардіоторакальній хірургії в невідкладних станах»
(Springer, 2019). Член Пласту, Наукового товариства Шевчен-
ка (НТШ), Європейської асоціації кардіо-торакальних хірургів
(EACTS), Американського коледжу хірургів (ACS) та Амери-
канського коледжу кардіологів (ACC). Багатогранна особистість із 45-річним стажем лікаря у
клініках США. Сьогодні: заступник головного редактора журналу «Праці Наукового Товариства
ім. Шеченка Медичні науки», лектор курсу «Етика лікаря» у Школі біоетики Українського Католи-
цького Університету, поплічник відділення серцевої хірургії Львівської обласної клінічної лікарні.
У статті коротко подано біографічні відомості з нагоди 70-річного ювілею пана Василя Лончини.

Ключові слова: Василь Лончина, кардіо-торакальний хірург, українці Америки.

Alta alatis patent
[The sky for those who have wings]
**(on the occasion of Dr. Vassyl Lonchyna's
anniversary)**

Uliana Pidvalna

Danylo Halytsky National Medical University, Lviv, Ukraine

Dr. Vassyl Andriy Lonchyna (October 6, 1949), an American of
Ukrainian descent, is a cardio-thoracic surgeon and critical care
specialist at the University of Chicago (until 2014). In 2016-2017
he was a US Fulbright Scholar in Ukraine, studying the medical
education system. In 2017-2018 he completed a fellowship at
The MacLean Center for Medical Ethics at The University of Chi-
cago and edited the book «Difficult Decisions in Cardiothoracic
Critical Care Surgery» (Springer, 2019). He is a member of Plast,
The Shevchenko Scientific Society (SSS), The Society of Thorac-
ic Surgeons (STS), The European Association for Cardio-Thoracic Surgery (EACTS), The American
College of Surgeons (ACS) and The American College of Cardiology (ACC). He has a multifaceted
personality with 45 years of physician experience at US clinics. Today, he is an Associate Editor of the
journal «Proceedings of the Shevchenko Scientific Society. Medical Sciences.», a lecturer of «Ethics
for the physician» course at the School of Bioethics of the Ukrainian Catholic University (Lviv), and an
associate of the Cardiac Surgery Department of the Lviv Regional Clinical Hospital. The article briefly
presents biographical information on the occasion of Mr. Vassyl Lonchyna's 70th anniversary.

Key words: Vassyl Lonchyna, cardiothoracic surgeon, Ukrainians of America.

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2019.02.07

Для листування:

м. Львів, вул. Пекарська, 69, 79010
E-пошта: uljaska.p@gmail.com

Стаття надійшла: 12.12.2019

Прийнята до друку: 20.12.2019

Опублікована онлайн: 26.01.2020

© Uliana Pidvalna, 2019

ORCID ID

Uliana Pidvalna:

<https://orcid.org/0000-0001-7360-8111>

Конфлікт інтересів: Автор декларує
відсутність конфлікту інтересів.

OPEN ACCESS

DOI: 10.25040/ntsh2019.02.07

For correspondence:

69, Pekarska St., Lviv, 79010
E-пошта: uljaska.p@gmail.com

Received: Dec 12, 2019

Accepted: Dec 20, 2019

Published online: June 26, 2019

© Uliana Pidvalna, 2019

ORCID ID

Uliana Pidvalna:

<https://orcid.org/0000-0001-7360-8111>

Disclosures. No conflicts of interest,
financial or otherwise, are declared by the
author

«Моїм батькам, Богдану та Орісі, що приготували до мандрівки життям, моїй дружині та найкращому другу, Роксолянці, з ким я розділяю життєвий шлях та моїм дітям, Меланії та Інні, які створюють цю подорож прекрасною».

Рис. 1. Д-р Василь Андрій Лончина

У руках тримаю книгу «Важкі рішення в кардіоторакальній хірургії в невідкладних станах» за редакцією Василя Лончини (Springer, 2019) – 719 сторінок рекомендацій, порад, пояснень, обговорень, прикладів, які ґрунтуються на засадах доказової медицини [1]. Десятки років практики у нелегких відділеннях, сотні, а може й тисячі, безсонних нічних чергувань, складні кардіо-торакальні операції, повторні заїзди в операційну, непланові ЕКМО, повторні стернотомії, дренажі, перев'язки, одужання, ускладнення, летальності.... Це рутинна діяльність лікаря, який відповідально виконує свою роботу (рис. 1). Лікар, який вкладає свої знання, вміння, досвід у кожного пацієнта, щоб допомогти, зарадити, врятувати.... Гортаючи сторінки, розумію, які складні рішення доводиться приймати хірургу, який оперує. Починаю припускати, що це шалений тиск, який змушує Тебе подумки повертатися до пацієнта, перегортувати у пам'яті хід операції, сумніватися чи запевняти себе, що це було найліпшим рішенням. Пізніми ночами гортати книжки, вивчати нові рекомендації, радитися з колегами, писати статті....

Мій розум (як читача) прагне повернутися на початок – до прологу, до слів, які перекладені та запозичені з книжки «Важкі рішення в кардіоторакальній хірургії в невідкладних станах». Кілька речень, що як найглибше пояснюють сутність людини, яка

це написала. Я б схарактеризувала автора прологу як доброго сина, люблячого чоловіка та прекрасного батька.

Доктор Василь Лончина – це та людина, знати яку – щастя.

Василь Андрій Лончина народився 6 жовтня 1949 р. у Сполучених Штатах Америки у родині українців, які змушені були залишити Львів (Україна) 1944 р. перед наступом більшовиків (час радянської окупації). Батьки – Богдан та Оріся виховували п'ятеро дітей. Перша локація сім'ї – невеличке містечко Стюбенвіл (штат Огайо), згодом перебралися до Детройту, до численної української громади [2]. Родина Лончини – активні громадські діячі, учасники «Пласту», випускники Католицької вищої школи Детройту.

Паростки бажання стати лікарем з'явилися ще в дитинстві. Крок за кроком: від бакалаврату з біології (University of Detroit BS, 1971), медичної школи (Wayne State University MD, 1975) до резидентури (Duke University General Surgery Residency, 1975-1977; Loyola University General Surgery Residency, 1977-1980). Опісля чотири роки військової служби у Військово-повітряних силах США (USAF Military Service 1980-1984), чергове продовження резидентури як кардіоторакальний хірург (Loyola University Cardiothoracic Residency 1984-1987). Далі університет Лайоли (Loyola University Faculty 1987-1998), Тюлани (Tulane University, Professor and Chief, Division of Cardiothoracic Surgery, 1998-1999), Чикаго (Chicago, 2000-2005), Строрер (Stroger Hospital, IL, 2006-2010), на завершення Університет Чикаго (University of Chicago, 2011-2014) [3].

Величезним досвідом і вміннями пан Василь щиро ділиться, продовжує поширювати свій досвід серед колег в Україні. Розпочалося це ще 25 років тому, у 90-х роках, коли дружина Василя Лончини – пані Роксоляна Тим'як-Лончина вперше відвідала Україну з місією «Медицина на колесах». Відтоді подружжя зробило чимало: у медичному аспекті (п. Роксоляна – стоматолог) і в громадському,

соціальному, політичному, навчальному та науковому. Помаранчева революція (2004), Революції Гідності (2014), спостерігачі під час виборів у східних і південних областях (Донецьк, Одеса, Полтава, Дніпро) [4].

Як кардіохірург пан Василь щоразу у Львові відвідує відділення серцевої хірургії Львівської обласної клінічної лікарні. Допомогає інструментарієм, розхідниками, апаратами штучного кровообігу, англомовними книгами (коли були недоступні в Україні). Завдяки його порадам лікарі відділення зареєструвалися та стали членами Європейської асоціації серцево-судинних хірургів (EACTS), що дає доступ до нових методик і величезної бази даних. З розповідей пана Василя довідалися, що численна громада Чикаго роками збирала медичне устаткування, орендувала фургони для зберігання, відправляла великі партії гуманітарної допомоги в Україну.

Новим етапом у житті родини Василя Лончини стала його участь у програмі Фулбрайт (Fulbright U.S. Scholar Program, 2016-2017). Науково-дослідницький проект стосувався революції у навчальній програмі медичної школи України (Revolution in Medical School Curriculum is Long Overdue in Ukraine in the 21st Century). Десятки університетів, відвідування лекцій, розмови з професорсько-викладацьким штатом і студентами. Вивчення проблеми у системі освіти, щоб зрозуміти як її змінити. Вагомою діяльністю д-ра В. Лончини стала співпраця з лікарською комісією НТШ (рис. 2). Є люди, які лише критикують, а є, які аналізують і змінюють. У стінах Українського Католицького Університету (УКУ) доктор Лончина прочитав перші лекції з етичних аспектів діяльності медичних працівників, що стало початком курсу лекцій «Етика лікаря» у Школі біоетики УКУ [5].

Попри лаконічно подані внески – їх ще десятки, сотні, тисячі.... Більш чи менш значущі, глобальні та локальні.... Та це, без сумніву, Людина, яка змінює світ, починаючи з себе.

Переглядаючи інтерв'ю з представниками діаспори, натрапляєш на запитання: «Ким відчуває себе Ваша родина: українцями, які втілили американську мрію чи американцями»? Намагаючись роздобути біографічні дані про пана Василя, натрапила в пошуковику на репліку, яка точно описує сутність

Рис. 2. Голова НТШ Роман Кушнір (ліворуч) і д-р Василь Лончина (праворуч), Львів, 2019 р.

родини Василя Лончини: «Син Богдана-Івана, брат Гліба, внук Василя Лончин» [7]. Кожне з цих імен має посилання на сторінку в «Енциклопедії сучасної України».

Я насправді пишаюся такими Людьми. Горда, коли бачу як пан Василь і його дружина (Рис. 3) – пані Роксоляна – носять національний стрій, колядують, експонують вишиванки зі сімейної колекції (Рис. 4), друкують книги про українців і для українців, не втомлюються приїжджати до України, не критикувати, а радити. Люди, які тішаться нашими здобутками, щиро радіють успіхам, завжди посміхаються й обіймають, щоб підтримати. Організують благодійні вечори, збирають та інвестують кошти на підтримку сиротинців, воїнів, стипендійних програм, потребуючих...

Лікарська комісія Наукового товариства Шевченка дякує редакторові журналу «Медичні науки (НТШ)». Праці НТШ» панові Василю Лончині за багаторічну кропітку працю у рецензуванні статей, просуванні ідей в рамках симпозиуму SMART LION, підтримку

Рис. 3. Д-р Василь Лончина з дружиною д-р Роксолянкою Тим'як-Лончина (2017)

Рис. 3. Різдвяна виставка вишиванок, які створили чотири покоління родини Роксоляни Тим'як-Лончини. Український національний музей (2018 р., Чикаго)

та поради. З нагоди ювілею прийміть наші найщиріші вітання! Невтомності на шляху до мрії! Нехай задуми стають реальністю. Довгих здорових років життя для Вас, Вашої чудової дружини, нашого щирого друга, пані Роксоляни, та доброї долі Вашій сім'ї.

Многая Літа! СКОБ!

У вірші «Крила» Ліна Костенко писала: «А й правда, крилатим ґрунту не треба...». Високих польотів!

Alta alatis patent
[Небо для тих, хто має крила (лат.)].

Подяка:
Автор висловлює подяку журналістам, матеріали яких використано для написання статті.

Літератури/References

1. Lonchyna V.A. Introduction. In: Lonchyna VA, editor. Difficult Decisions in Cardiothoracic Critical Care Surgery. Springer, Cham, Switzerland: Springer Nature; 2019:1-11.
2. Vassyl Lonchyna: «Ethics, it is like cement, which consolidates knowledge». 19 October 2017. Available at: <https://zbruc.eu/node/72004>. Accessed on 11/5/2019.
3. Vassyl A. Lonchyna, M.D. CTS. Available at: <https://www.ctsnet.org/home/vlonchyna>. Accessed on 11/5/2019.
4. When things are more eloquent than words. 31.10.2017. Available at: <https://photo-lviv.in.ua/koly-spravy-krasnomovnishy-za-bud-yaki-slova/>. Accessed on 11/5/2019.
5. Lonchyna Vassyl. Fulbright Scholar Program. Available at: <https://www.cies.org/grantee/vassyl-lonchyna>. Accessed on 11/6/2019.
6. Lonchyna V. School of Bioethics. Available at: <http://bioethics.ucu.edu.ua/coaches/>. Accessed on 11/6/2019.
7. Lonchyna Vassyl. Encyclopedia of modern Ukraine. 2016. Available at: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=56400. Accessed on 11/6/2019.